

Danmark som klimaduks: Realitet eller fatamorgana, replik

v. Jens Hauch, cheføkonom Kraka – Danmarks uafhængige tænketank

Lad det være klart fra starten: Klimaproblemet er veldokumenteret og menneskeskabt. Konsekvenserne kan på langt sigt være uoverskuelige, og behovet for at reducere udledningen af drivhusgasser er helt aktuelt. Klimaproblemet er globalt: Det enkelte lands udledning er mindre vigtig, når blot den samlede udledning af drivhusgasser reduceres i tilstrækkeligt omfang.

Concito opgør, at den nuværende danske udledning pr. indbygger ikke er lav i international sammenligning. Sammenligningen er relevant og konklusionen korrekt – Danmark er pt. ikke klimaduks.

Fordelene ved at være klimaduks er, som Concito påpeger, enten usikre eller – alt efter standpunkt – velbegrundede ud fra etiske betragtninger. Den globale effekt af at reducere den danske udledning er nemlig forsvindende lille. Det er altså i høj grad op til en politisk/moralsk vurdering, om Danmark bør være klimaduks eller ej.

Men som Concito påpeger, bør Danmark forsøge at nå sine klimamål, hvor ambitiøse de end måtte være, til de lavest mulige omkostninger. Det er desværre langt fra tilfældet i dag.

EUs CO₂-kvotemarked kan principielt sikre, at den samlede udledning fra EUs elproduktion nås til lavest mulige omkostninger. Man kunne alternativt have valgt et afgiftssystem, men så ville der være usikkerhed om, udledningsmålet rent faktisk ville nås.

Tanken bag kvotemarkedet er fornuftig, men i praksis er markedet ikke uden problemer. Bl.a. virker kvoteprisen bekymrende lav. Det kan f.eks. løses med minimumspriser på kvoterne, men også på andre områder kan der være brug for en opstramning.

Danmark bør dog arbejde for at understøtte og anvende kvotemarkedet. Hvis vi gerne vil være klimadukse bør vi stramme vores målsætning på kvotemarkedet (f.eks. ved at opkøbe kvoter uden at bruge dem) – det vil give en reel CO₂-reduktion på EU-niveau.

Regeringen har imidlertid i stedet valgt f.eks. at støtte de dyre solceller finansieret ved PSO-afgiften, der ligger på elforbruget. Det er uheldigt: Når vi opsætter solceller vil andre lande opkøbe vores ubrugte kvoter og udlede præcis lige så meget mere CO₂ inden for kvotemarkedet, som vi sparer. Vi har altså blot gjort det billigere for andre lande at forurene. PSO-afgiften betyder dyrere strøm, og gør det dermed mindre attraktivt f.eks. at udskifte et oliefyr med en varmepumpe. Det forøger alt andet lige den samlede CO₂-udledning. Vi risikerer altså, at vores indsats forøger den samlede udledning af drivhusgasser.

Danmark har også en ambitiøs målsætning om at reducere udledningen af drivhusgasser på de områder, der ikke er omfattet af kvotemarkedet. Men også her er omkostningerne højere end nødvendigt. Den ikke-kvotekomfattede udledning omfatter udledninger fra det

meste af industrien, og husholdningerne, men også den ikke-energi-relaterede udledning primært fra landbruget, f.eks. koprutter – for nu at kalde tingene ved deres rette navn.

Regeringen har indtil videre valgt ikke at gøre noget særligt ved landbrugets ikke-energi-relaterede udledning selvom den faktisk udgør 1/3 af den ikke-kvotekomfattede udledning af drivhusgasser, og sandsynligvis vil kunne reduceres relativt billigt. Holdes disse udledninger fortsat fri, vil omkostningerne – f.eks. på transportområdet – blive unødigt høje.

Endnu en mulighed for at reducere omkostningerne er at presse på for, at EU tillader at reduktionsforpligtelsen i ikke-kvotesektorerne kan nås ved kvotekøb. EU's klimamål vil derved kunne nås til de lavest mulige omkostninger.

Hvis vi lykkes med at minimere omkostningerne sparer vi penge. Det er selvsagt godt, og de penge kan jo – alt efter politisk prioritet – bruges til at finansiere en endnu mere ambitiøs klimapolitik. Med andre ord: Den ineffektive klimapolitik er potentielt skadelig for klimaet.